

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับมาตรการลงโทษว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค¹

วีรวรรณ เพื่อนงูเหลือม²

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 ที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นบทบัญญัติที่ออกมาแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 เหตุผลที่ต้องประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้เนื่องจากในขณะนั้นเช็คยังไม่เป็นที่นิยมแก่ประชาชนทั่วไป รัฐจึงต้องการสนับสนุนให้มีการใช้เช็คโดยแพร่หลายเพื่อให้สะดวกแก่การประกอบธุรกิจการค้า โดยอาศัยพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นเครื่องมือคุ้มครองให้การใช้เช็คเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสร้างความนิยมและความน่าเชื่อถือให้กับเช็ค ว่าผู้ที่ใช้เช็คจะได้รับเงินตามที่ระบุในเช็ค แต่ปรากฏว่าได้มีเจ้าหนี้จำนวนไม่น้อยนำเช็คไปใช้ผิดวัตถุประสงค์เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการนำไปเป็นตัวช่วยหมุนเวียนเงินในธุรกิจ คำประกันหนี้เงินกู้ หรือเจตนาที่จะฉ้อโกงผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายต่อเสถียรภาพของประเทศและกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม ทำให้ต้องมีการบังคับใช้และกำหนดบทลงโทษในการกระทำความผิดเกี่ยวกับเช็คอย่างเข้มงวดโดยได้มีการนำโทษทางอาญามาบังคับใช้ในคดีเช็คคือโทษปรับและจำคุก ถึงแม้ว่ามูลหนี้และการใช้เช็คจะเป็นเรื่องทางแพ่งก็ตาม อย่างไรก็ตามการนำโทษทางอาญามาใช้ในเรื่องเช็คมีข้อดีหลายประการแต่ก็ส่งผลกระทบในหลายด้านด้วยกัน อย่างเช่น เจ้าหนี้นำโทษจำคุกมาเป็นเครื่องมือบังคับให้ลูกหนี้ต้องจ่ายเงินตามเช็คจึงเกิดปัญหาการฟ้องคดีพัวพันหรือส่งผลให้คดีสิ้นศาล

โดยหากพิจารณาแล้วจะเห็นว่า การนำโทษจำคุกมาใช้อาจส่งผลให้เกิดความเกรงกลัวไม่กล้าผิดสัญญาหรือผิดนัดชำระหนี้ แต่หากเปรียบเทียบโทษทางแพ่งโดยทั่วไปจะเห็นได้ว่าหากมีการผิดสัญญาไม่ชำระหนี้เกิดขึ้นโทษจะเป็นสิ่งให้ชำระหนี้ หากไม่ชำระก็จะต้องดำเนินการบังคับคดีต่อไป ซึ่งการบังคับคตินั้นเป็นการบังคับเอาากับทรัพย์สินเท่านั้น แต่โทษจำคุกนั้นบังคับเอาากับเนื้อตัวร่างกาย สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งเป็นสิทธิโดยแท้ของมนุษย์ทุกคนที่มีมาแต่กำเนิดซึ่งได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หากจะต้องมีการจำกัดซึ่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชนความผิดหรือข้อหาที่กระทำควรมีความร้ายแรงในสัดส่วนที่สมเหตุสมผลกับโทษที่ได้รับ จะเห็นได้ว่าเหตุในการจำคุกนั้นแท้จริงแล้วเพื่อกีดกันบุคคลผู้มีอุปนิสัยชั่วร้ายโดยสันดาน มีความคิดและความประพฤติที่เป็นภัยต่อประชาชน โดยทั่วไปออกจากสังคม ซึ่งโดยสภาพความร้ายแรงในข้อหาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจาก

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับมาตรการลงโทษว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ตันศิริ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ภาสกร บัวสุวรรณ และรองศาสตราจารย์ประเสริฐ ตันศิริ

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การใช้เช็คไม่ถึงขนาดที่ผู้กระทำความผิดควรจะต้องกีดกันและโดนแยกออกจากสังคม ซึ่งต้องอยู่ร่วมกับผู้ที่ต้องโทษจำคุกในคดีอื่นที่มีความร้ายแรงและอุปนิสัยชั่วร้ายโดยสันดานในสภาพแวดล้อมที่เลวร้าย อาจจะซึมซับพฤติกรรม ความคิด และแนวทางในการกระทำความผิดของบุคคลเหล่านั้นมา หรือต้องจำยอมกระทำความผิดเพื่อความอยู่รอดภายในสังคมเรือนจำ อาจส่งผลเป็นการเพิ่มบุคคลผู้มีอุปนิสัยชั่วร้ายโดยสันดานในสังคมอีกทางหนึ่ง

การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ นั้น อาจจะเกิดขึ้นโดยมิได้มีเจตนาทั้งในขณะที่สั่งจ่ายเช็คและในภายหลัง รวมทั้งยังมีปัจจัยหลายอย่างที่อาจแทรกแซงเข้ามาก่อให้เกิดเป็นความผิดตามกฎหมายขึ้นอย่างสุดวิสัยที่จะควบคุมป้องกันได้หรือมิใช่ความผิดโดยแท้ของผู้สั่งจ่าย ดังนั้นการนำโทษจำคุกซึ่งเป็นการกำหนดโทษในทางอาญามายับยั้งใช้ในคดีเช็คซึ่งมีมูลเหตุมาจากเรื่องในทางแพ่ง เมื่อมองถึงภาพรวมตามสถานการณ์ในปัจจุบันเห็นได้ว่านอกจากจะไม่สอดคล้องกับสังคมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีผลบังคับใช้เป็นเวลากว่า 30 ปี ซึ่งอาจจะสอดคล้องและรองรับกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนั้น แต่ในปัจจุบันวิถีชีวิตและสภาพสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป การบังคับใช้กฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อตอบสนองกับปัญหาของสังคมในอดีตฉบับนี้ นอกจากจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม ยังส่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากกว่าประโยชน์ที่สังคมจะได้รับตามเจตนารมณ์ตั้งต้นในการร่างกฎหมายฉบับนี้ จึงขอศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเรื่องการนำเช็คมาใช้ผิดวัตถุประสงค์ เนื่องจากการนำการกำหนดโทษในทางอาญามาใช้ในคดีเช็ค

บุคคลโดยทั่วไปย่อมเกรงกลัวโทษในทางอาญา เมื่อคิดว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มีการกำหนดโทษปรับและจำคุก เจ้าหนี้หลายรายใช้การกำหนดโทษดังกล่าวมาเป็นเครื่องมือบีบบังคับลูกหนี้ให้ชำระหนี้ให้ตน หรือตั้งเงื่อนไขให้ลูกหนี้ต้องชำระหนี้เป็นเช็คเท่านั้น ซึ่งมูลหนี้ในเรื่องทางแพ่งก็ควรใช้สภาพบังคับและวิธีดำเนินคดีตามกฎหมายแพ่ง การกำหนดโทษจำคุกไว้ในข้อพิพาทที่เป็นเรื่องแพ่งโดยแท้ เป็นช่องทางให้เจ้าหนี้ใช้อิสรภาพและเสรีภาพในชีวิตร่างกายของลูกหนี้ ซึ่งไม่อาจตีราคาเป็นเงินได้มาเป็นข้อต่อรองเพื่อให้ได้มาซึ่งการรับชำระหนี้

2. ปัญหาเรื่องการให้รัฐดำเนินคดีแทนเพื่อหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายจากการฟ้องร้องทางแพ่ง

เนื่องจากคิดว่าด้วยผิดอันเนื่องมาจากการใช้เช็คเป็นความผิดอาญา เมื่อธนาคารปฏิเสธการใช้เงินตามเช็ค ผู้ทรงเช็คสามารถเลือกที่จะร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้รัฐเป็นฝ่ายดำเนินคดี ดำเนินการฟ้องร้องเป็นคดีอาญาด้วยตัวเอง หรือฟ้องเรียกเงินในคดีแทน แต่เนื่องจากค่าธรรมเนียมแต่

ค่าใช้จ่ายในคดีแพ่งสูงกว่าในคดีอาญา และยิ่งหากได้ร้องทุกข์ให้รัฐเป็นผู้ดำเนินคดีเจ้าหนี้หรือผู้ทรงเช็ค แทนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี จึงทำให้ทรงเช็คส่วนใหญ่เลือกดำเนินคดีกับผู้สั่งจ่ายด้วยการร้องทุกข์ ให้รัฐดำเนินคดีและรับภาระค่าใช้จ่ายแทน เพื่อหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายในการฟ้องดำเนินคดีด้วยตนเอง

3. ปัญหาเรื่องเจตนาพิเศษในการกระทำความผิด

ด้วยสภาพเศรษฐกิจและสังคมในขณะที่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2534 รัฐมีจุดมุ่งหมายที่จะใช้เช็คเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นเศรษฐกิจและลดเงินสดในระบบเศรษฐกิจ อีกทั้งเจตนารมณ์สำคัญของกฎหมายก็เพื่อรับรองและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับประชาชน เพื่อให้เกิดความนิยมและใช้เช็คกันอย่างแพร่หลาย จนมิได้ให้ความสำคัญกับเจตนาทุจริตในการบัญญัติกฎหมายมากนัก โดยมีเพียงมาตรา 4 (5) เท่านั้นที่กำหนดเรื่องเจตนาทุจริตไว้อย่างชัดเจน ส่งผลให้กฎหมายฉบับนี้ถึงแม้จะมีการกำหนดโทษทางอาญา แต่ต้องมีเจตนาทุจริตเสมอไปก็เป็นความผิดได้เช่นกัน ซึ่งตามมูลหนี้และโดยสภาพของความผิดแล้วควรว่ากล่าวกันตามกฎหมายแพ่ง

4. ปัญหาเรื่องผลกระทบต่อผู้ต้องโทษจำคุกจากการกระทำความผิดในคดีเช็ค

บุคคลผู้สั่งจ่ายเช็คส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบกิจการ ทำธุรกิจ พ่อค้า หรือประชาชนทั่วไป เมื่อความผิดจากการใช้เช็คได้กำหนดโทษจำคุกไว้ ส่งผลให้เมื่อได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คขึ้น บุคคลดังกล่าวอาจได้รับโทษจำคุก ซึ่งการกำหนดโทษจำคุกนั้นเป็นโทษที่มีความร้ายแรงและมีจุดประสงค์เพื่อแยกกลุ่มบุคคลซึ่งมีความพหุติชั่ว หรือมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ออกจากสังคม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเช็คส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพสุจริต และมิได้มีเจตนาทุจริตต่อผู้อื่นตั้งแต่แรก เมื่อต้องได้รับโทษจำคุกอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลดังกล่าวและสังคมเกิดสมควรกว่าความผิดซึ่งได้กระทำ

การศึกษาอิสระนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับมาตรการการลงโทษว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการนำเช็คมาใช้ผิดวัตถุประสงค์ ซึ่งจะส่งผลกระทบตามมาในหลายด้านด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องการรับภาระค่าใช้จ่ายในการฟ้องคดีของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดินในเรื่องข้อพิพาทระหว่างเอกชนด้วยกัน บทบัญญัติที่มีการกำหนดโทษทางอาญาแต่กลับมิได้คำนึงถึงเจตนาทุจริตของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยสำคัญ อันจะส่งผลเสียแก่ผู้ต้องโทษเกินกว่าความผิดที่ตนได้กระทำ

จากที่ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับมาตรการลงโทษว่าด้วยความผิดจากการใช้เช็ค พบว่าการที่กฎหมายกำหนดให้บุคคลต้องรับโทษทางอาญาในกรณีการกระทำความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คนั้น สามารถสร้างความน่าเชื่อถือทางเศรษฐกิจว่าจะมีการใช้เงินตามเช็คได้จริง ซึ่งส่งผลให้ในปัจจุบันเช็คได้รับความนิยมเป็น

ที่แพร่หลายสมดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 แต่อย่างไรก็ตามการกำหนดโทษทางอาญาในพระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาเรื่องการให้รัฐดำเนินคดีแทนเพื่อหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายจากการฟ้องร้องทางแพ่ง, ปัญหาเรื่องการนำเช็คมาใช้ผิดวัตถุประสงค์เนื่องจากการนำการกำหนดโทษในทางอาญามาใช้อาญา, ปัญหาเรื่องเจตนาพิเศษในการกระทำความผิด และปัญหาเรื่องผลกระทบต่อผู้ต้องโทษจำคุกจากการกระทำความผิดในคดีเช็ค โดยโทษทางอาญาสำหรับความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คเป็นการกำหนดโทษจำคุกกระยะสั้นไม่สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ในการลงโทษได้ ทั้งเป็นการกำหนดการกระทำที่เป็นความผิดอาญามากเกินความจำเป็น อันนำไปสู่ปัญหาคดีอาญาเพื่อ ส่งผลให้คดีค้างในศาลจำนวนมาก ทำให้รัฐเสียค่าใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรมโดยไม่จำเป็น จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

1. ปัญหาเรื่องการนำเช็คมาใช้ผิดวัตถุประสงค์ เนื่องจากการนำการกำหนดโทษในทางอาญามาใช้ในคดีเช็ค

เพื่อให้การนำเช็คมาใช้ผิดวัตถุประสงค์ลดลง การกำหนดโทษในความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คควรมีกำหนดให้มีมาตรการเสริมอื่นแทนการบังคับใช้โทษทางอาญา เช่น การนำมาตรการด้านเครดิตบูโร การติดแบล็กลิสต์(Blacklist) หรือไม่สามารถทำธุรกรรมทางการเงินบางอย่างได้ มาใช้กับกรณีธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค เนื่องจากมูลหนี้เป็นเรื่องแพ่ง ซึ่งการกระทำความผิดส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม การกำหนดโทษโดยนำมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจมาบังคับโดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นมาตรการลงโทษที่สอดคล้องกับมูลหนี้และความผิดซึ่งได้กระทำยิ่งกว่าการนำการกำหนดโทษทางอาญามาบังคับใช้ เพราะผู้ออกเช็คมีเจตนาไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค หรือในขณะที่ออกเช็คไม่มีเงินอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะนั้น หรือ ถอนเงินทั้งหมดหรือแต่บางส่วนออกจากบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินตามเช็คจนจำนวนเงินเหลือไม่เพียงพอที่จะใช้เงินตามเช็คนั้นได้ การที่กำหนดให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้เช็ค อย่างเช่นธนาคารแห่งประเทศไทยเข้ามามีบทบาทในออกมาตรการบังคับกับผู้ที่กระทำความผิดอันเนื่องมาจากการใช้เช็ค จึงเป็นการลงโทษไปที่ทรัพย์สินและความน่าเชื่อถือในด้านการเงินของผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ภาครัฐอาจมีการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้ชำระหนี้ด้วยวิธีอื่นแทนชำระหนี้ด้วยเช็ค เนื่องจากปัจจุบันการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตมากขึ้น อีกทั้งการตรวจสอบและควบคุมสามารถทำได้ง่าย จึงเห็นควรให้ทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายใน

คดีความผิดอันเนื่องมาจากการใช้เช็คสอดคล้องกับแนวคตินิติภูมิและรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน

2. ปัญหาเรื่องการให้รัฐดำเนินคดีแทนเพื่อหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายจากการฟ้องร้องทางแพ่ง

เพื่อให้รัฐไม่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการฟ้องร้องดำเนินคดีแทนเอกชนในคดีความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค จึงควรกำหนดให้ผู้ทรงเช็คที่มีความประสงค์จะดำเนินคดีกับผู้สั่งจ่ายต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นศาลก่อนประทับฟ้องเช่นเดียวกับคดีแพ่ง ซึ่งค่าฤชาธรรมเนียมศาลนั้นหากโจทก์เป็นฝ่ายชนะคดีก็สามารถให้จำเลยเป็นฝ่ายชำระแทนโจทก์ ซึ่งจะส่งผลให้ก่อนมีการฟ้องร้องดำเนินคดีผู้ทรงเช็คจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องของมูลหนี้ตามเช็คและความสุจริตของตน เพราะหากไม่เข้าองค์ประกอบความผิดตามที่กฎหมายกำหนด หรือมีข้อโต้แย้งถึงความถูกต้องของมูลหนี้ตามเช็คเกิดขึ้น นอกจากจะไม่ได้รับชำระหนี้ตามเช็คแล้ว ยังต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียมให้กับศาล อีกทั้งศาลยังได้รับค่าฤชาธรรมเนียมศาลเป็นที่แน่นอน ไม่ว่าจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานภาครัฐต้องรับภาระในการดำเนินคดี อีกทั้งยังช่วยลดจำนวนคดีที่เข้าสู่ศาลได้อีกประการหนึ่ง ด้วยเหตุที่ผู้ใช้เช็คทั้งสองฝ่ายจะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในส่วนที่ต้องแบกรับ หากมีการฟ้องร้องดำเนินคดีในคดีความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คเกิดขึ้น ประกอบการตัดสินใจในขณะที่จะมีการออกเช็คหรือยอมรับการชำระหนี้โดยเช็ค

3. ปัญหาเรื่องเจตนาพิเศษในการกระทำความผิด

เพื่อให้บทบัญญัติกฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 คำนึงถึงเจตนาทุจริตเป็นองค์ประกอบความผิดที่สำคัญในการกำหนดว่าการกระทำใดเป็นความผิดอันควรได้รับการกำหนดโทษทางอาญา ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ให้เจตนาให้การกระทำความผิดจะต้องเป็นเจตนาโดยทุจริต และใช้วิธีการนำสืบถึงเจตนาทุจริตโดยใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับประมวลกฎหมายอาญา ถึงแม้ว่าการจะพิสูจน์ว่าผู้สั่งจ่ายนั้นมีเจตนาทุจริตในขณะออกเช็คจะเป็นสิ่งที่สามารถนำสืบได้ยาก แต่ก็มีสิ่งที่สุดวิสัยจะกระทำได้ เพื่อให้การกำหนดโทษสอดคล้องกับความผิดที่ได้กระทำ การลงโทษผู้ที่มิได้มีเจตนากระทำความผิดนั้น เป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับหลักการที่ว่า ปล่อยคนผิดไปร้อยคน ย่อมดีกว่าลงโทษคนบริสุทธิ์เพียงคนเดียว เพราะหากผู้สั่งจ่ายเช็คไม่มีความสามารถในการชำระหนี้แต่มิได้มีเจตนาทุจริต ก็ไม่สมควรต้องรับโทษทางอาญา แต่ถ้าผู้สั่งจ่ายเช็คมีเจตนาทุจริตแล้ว ก็สมควรที่จะนำการกำหนดโทษทางอาญามารับกับให้กับบุคคลนั้น

4. ปัญหาเรื่องผลกระทบต่อผู้ต้องโทษจำคุกจากการกระทำความผิดในคดีเช็ค

เพื่อให้บุคคลผู้ใช้เช็คโดยมิได้มีเจตนาทุจริต แต่การกระทำครบองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 หากไม่สามารถพิสูจน์ถึงเจตนาทุจริตให้

เป็นที่ประจักษ์ได้ ควรนำการกำหนดโทษและมาตรการทางกฎหมายอย่างอื่นมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิด เช่น ทำงานบริการสังคม ห้ามเดินทางออกนอกพื้นที่ที่กำหนด ห้ามประกอบอาชีพหรือกิจการบางอย่างภายในระยะเวลาที่กำหนด เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้การกำหนดโทษเป็นไปโดยสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการลงโทษและความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำ และเพื่อให้ผู้กระทำความผิดมิต้องได้รับผลกระทบจากการต้องโทษจำคุกและอาศัยอยู่ร่วมกับนักโทษในคดีอื่นๆ ในเรือนจำ ซึ่งอาจส่งผลเสียร้ายแรงในหลายด้านต่อผู้กระทำความผิดเกินกว่าความผิดที่ได้กระทำ ทั้งบุคลิภาพ สภาพจิตใจ รูปแบบการดำเนินชีวิต และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เป็นต้น อีกประการหนึ่ง คือ หากต้องกำหนดโทษจำคุกผู้กระทำความผิดอันเนื่องมาจากการใช้เชื้อ รัฐควรมีมาตรการในการแยกตัวผู้ต้องขังออกจากการผู้ที่กระทำความผิดในคดีที่ร้ายแรงและเป็นอันตรายต่อสังคม เพื่อป้องกันมิให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ ส่งผลให้เป็นการเพิ่มจำนวนผู้มีความประพฤติชั่วร้ายเพิ่มขึ้นในสังคม